

Sy-li spěval,
Pilnje džéla,
Strowja če
Swójny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spar mérny
Čerstwosó da.

Njech ty spěvaš
Swérne džélaš
Wśedne dny;
Džení pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočn ty.

Z njebes mana
Njech či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokrěw če. F.

• Sserbske njedžeske lopjeno. •

Wudawa žo kózdu žobotu w Gsmolerjez knihiczschezeti a placzi schtvrťletni 100.— hr.

Kantate.

Matth. 28, 18—20.

Wulki knježer wulke kaſnje dawa. Wschitzh poddanjo wot jeho knježenja derjemecze wocžakuja. Knjes dyrbi tole dowěrjenje społojicž. Móže-li to, ma jeho knježstwo wobstacze. Saſtojnizh živéru dželaja, kózdy móže žwój dom ſastaracz, dawki žo dawaja, wójsko je hotowe k wojowanju. Na mozy a na dowěrjenju žly porjad wotpoczuje. Dobre ſakonje tworja ludowe ſbož. Mlody a duſchny knježer ma džakownych poddanow, ma pomnik we wutrobach.

Zadyn knježer niježenje ženje wjetšhu abo tajku wulki kaſn dał taž Žesuž. Jego králeſtvo niježenje mot žwěta, ale tola na žwěcze a na žwětne waſchnje ſaložene a ſarjadowane. Jego králofska wola mjesow njeſnaje a wſchitke cžafy pſchekroczi. Jego pózli dyrbja wſchitke ludy wucžicž. Ze to móžno? Wěcze niz sa jeneho, a by runjež Pětr abo Pawoł był. Schto je cžloweſke žiwjenje i pſchewjedzenju tajkeho hobriskeho nadawka! Lětſtotki i temu nije dožahaja! Ale dał je Žesuž tajku kaſn, a hdźż ju přeni pózli ſu jeno móhli ſapocžecz dopjelnicž, tež hacž do naſchego cžafy zyrkej ju hiſhcež niježenje móhla zjle wutwěſcz. Žesuž ju tola niježenje do powětra rěčał, ale jeho ſkutk ſo dyrbji tež dale ſtač. Wulke wójsko pózlow je wucžahnýlo. Žesužowe knježstwo je najwjetſche a je wěczne. My małowěriwi ſo njetrjebam̄ bojecz, ſo hdźż móz Žesužowa pſchestanje, hdźż ſu Pětr, Pawoł, Polikarp, Zyprian, Hieronymus, Augustin, Luther a Zinzendorf ſa njeho wojovali a wón ſam hiſhcež rufuje nad nami.

Wulkoſcz kaſnje nam ſjewi wulkeho knjesa. Hdźż na wobžah kaſnje hladam̄, móžem̄ widzecz, ſo žly žwět nuſnje taj-

feho knjesa trjeba. Ma najlepſhu wucžbu, pſchinježe najwyschicze prawo, ſawjedże naſrjeniſhi porjad.

Žesuž chze i naſhemu ſbožu knježicž! Wěrnoſcz, prawo, porjad ſu dobroty jeho wyschnoſeže nad nami!

Někotsi praſa, ſo nětko žaneje wyschnoſeže wjazh nimam̄, ſo je lud ſam ſ knježom a nichčo njevě, hacž budže hdź derje ſ ludom ſtacž. Dowěrmy ſo Bohu! Bóh wſchitko i dobremu kónzej dowjedże. Ale dženža hižo wěm̄: wyschnoſcz, kotruž w Žesužu mamy, je nam wostała, a ta běſche wot wſchego ſpocžatka najwazniſha ſa naſchich wótzow, ſa žly lud, ſa kózdu wutrobu. Cžlo- wjek njemóže ſam žwój knjes bhež. Žemu je wjele dowěrjene, ale Bóh je tola ſ knježom nad nim. Wſchewhomóznemu nichčo nije wucžeknje. Bóh ſo njeda ſa žměch měcz. Tuž njemóže ničo tak wazne bhež hacž wo Bohu a wo Božej woli doſcz naſjedžecz. Wě řu o ſe ź je hľuboše žórko ſboža. Ta wěrnoſcz zyrkwe a ſchule twa- ricž, ſa wěrnoſcz wutroby woħrēwacž, ſ wěrnoſcu je napjelnicž, to je ſkutk, ſ ſotrymž ſo ludžom wſchego ſbože pſchisporja. „Wucžež wſchitkich pohanolow!” praſi knjes Žesuž w ſwojej bójſkej poſnomozh, w kotrejž móže wón riež: „Mli je data wſchitka móz w nje- bjeſbach a na ſemi”.

Prashej ſo, luby cžitarjo, hacž je tebi wſchitka móz data, ſo móhli ſam ſa wſchego ſtač, ſchtož ſo i twojemu ſbožu hodži! Hdźż ſy taž žity, ſaž by to móhli, dyrbischi pſchidacž, ſo ſo ſ tym myliſch. W Žesužu pſchinidže poſna wěrnoſcz: Boži ſud je nad tobū, ale Bóh chze twoje ſbože, chze cže w Žesužu wumóz a wodžicž a po- wyschicž. Bjes tuteje wěrnoſeže ſy ſhubjeny, ſy ſam ſebi nije- pſcheczel. Pod žwětkom Žesužowęje wucžby ſy na dobrym pu-

ęzu, i čažnemu a węcznemu ſbožu. Wěrnoſć je prěnja dobrota, kotrež pod Jeſužowym knježenjom wužiwamy.

Druha dobrota je p r a w o. So žo nam prawo dostawa, o, kajke ważne praſhenje je to! W naschim čažku móžemy prawie jažnje widzec (abo njewidźimy?), so wſchó prawo pomału ſhubjene dže, hdyz wſchitzu ſebi wjele prawow žadaju, ludžom ſo wjele lubi a ſa Bohom ſo njeprafcheja. Tež hacž je ſchto móžno, wo to ſo njestara. Tať dyrbí njemér a njeſbože a ſlaženje pſchi- běracz. To je wyschnoſć wot delefach! DUCHOJO ſu zyle blaſni. To doſho niepoūdze.

Kſcheczijanske prawo je lěpsche: Bože džecžatſtwo, w ſakramencze pſchidželene. Tu ſu najwyschje pſchidželene ſiednoczene ſ najrjeñſhim prawom. Šubjenemu ſynej je ſo pjerſchjeń na porſt tykný. Wěſcze wón ſ wjeſzelu ſwojego Wótza w nowym žiwenju khodži. To Jeſuž dže. A temu je wón ſaſal: „Kſcheczicze ſich w mjenje Wótza a ſsyna a ſswjateho Ducha!”

My, kiz ſmy jako maće džecžatka ſwiatu ſcheczenizu doſtali, dyrbimy ſebi pſchedſtajicž, kajke wſhóke wjeſele w duchu ſu něhdyn pohanjo měli, hdyz na kſcheczijansku wuczbu khodžachu a ſo ſ jutrownej wodu wuſhcežichu. Pohanſke mjenou ſtupi doſady; nowe kſcheczijanske mjenou, kaž Renatus abo Renata, to rěka: ſ nowa narodzeny, ſ nowa narodzena, ſo jim doſta, tež nowa běla draſta wo nowej czeſczi rěčesche, kotrež jako Bože džecži mějachu. My ſmy kſcheczijenjo hido pſches ſtarſchifki dom. ſswjata je nam wěra najchich wótzow, ſe kotrež ſmy ſo pſched Božim wotarjom tež ſama poſnali. Tať ſieji naſche mjenou pod Božim mjenom. Kraſniſcha czeſcž a wyschje prawo ſo ſmierternemu ſtworjenju njemóže pſchizpitwacž. Kraſowſke džecžo kaž džecžo najchudſche je hnady potřebne, po kotrež ſ tajkej bójskej czeſczi pſchidže.

W tym leži ſwobſamkijena tſecža dobrota, kotrež pod Jeſužowej wyschnoſću wužiwamy; ſu n o ſ e ſ p ſ c h e d B o h u m. Ta njewobſteji, njemóže wobſtacž w ſwotkownej jenakosczi. To je tola wſchudże widzecž, ſo Bóh njeje jeneho kaž druhého wobdaril. Tuž je to blaſnoſež, ſebi tajku hluſu runoſež wumyſlicž. Wſchelakoſež je mudriſcha. Tehodla wostanje doſež runoſež, wot Boha ſpožeczenje. So ſo mamy wſchitzu ſ hréchom a ſe ſmiercžu bědžicž, ſo wſchitzu Božu ponoz trjebam, w cželnym kaž we duchownym žiwenju, a ſo nam wſchitkim je luboſež ſe žórlom najrjeñſho ſvoža, to je naſcha runoſež pod Jeſužowej wyschnoſću. Tať móžemy a dyrbimy zyle jenakeje myſle býz we wěrje.

Schto ſ teho hleduje? Niz ſakonje ſwětneho ſtata ſamóža p o r j a d d o w j e ſ e ž. Wýſl we wutrobach je ſorjeni wſchego pořada. Móžemy ſebi kſcheczijansku wožadu myſlicž, hdzej ſu w jenosczi wery wſchitzu bratsja. Sprawnoſež, poniznoſež, wutroboſež, luboſoſež rukuja. Pjenesy, ſubla, džela, mozy, wſcho pod luboſežu, to je najlepſhi pořad, pod kotreym ſo wſchitzu derje maja.

Kajke maſane žórla njepořada ſu ſwětnec wjeſela! Měj ſwoje wjeſele na tym ſkriptu, to budže tebi dacž, ſchtož ſebi twoja wutroba požada.

Jeſuž, naſcha wyschnoſež, naſcha nadžija na lěpshe čažy!

Wotročſ.

Spíhała w ſlovakſkej rěči Kristina Roňová.

5. ſtam.

Šyma bě pſchischla. Bě w poſtnym čažku. Poſla Petrashez pſchihotowachu wſchitko ſa kwaž. Macž mějſeſhe ruzh polnej džela, nan hlowu polnu mjerſanja, Evla wutrobu polnu wjeſela

a nadžije. Se ſsamkom njerěčeſche wot naſymy ſem nichtón wjazp; činjachu, kaž by tu njebyl; ſedma ſo jemu podžałowachu, hdyz ſtrowjeſche. Jenož najmłodscha katra rěčeſche ſ nim — ale potajne. Mějſeſhe ſrudobu. Žedyn, kotrehož mějſeſhe rad, bě ſej po nju pſchischoł; ſtarſhimař pak njebě prawy. Nětk džyſeſhe ſo woženicz a ſebi druhu woſacž. Holza čujoſeſche ſo wopusčeczena a tať czechnjenia ſ bratrej, kotrež bě tať ſamluſki, haj wuſtorczeny. Husto pſchidže ſ njemu do komorki, w kotrejž nětk býdlesche.

Ssamko bě poſla Ondražikez naſuſny, měſchawki wureſowac̄. To nětk pilnje wureſowac̄, a ſchtož ſ tym wutrobo, to dawaſche macžeri ſa hól a ſwězu. Kſhodžeſche pak tež dale hiſchče ſ ſtarſmu Davitej. „Wukní jenož!” by tutón prají, „th ſmějeſch tolá hiſchče ras někajke pſchekupſtwo a potom ſmějeſch ſ teho ſwoje lěpsche!” —

Kózdzicžki wječor bě poſla Ondražikez. Tu ſaby, ſo tu ſam na ſwěze ſtejeſche. W tutym domje bě jemu pſcheko tať, kaž by w paradiſu był. Tu ſnajachu bójske wěrnoſće lěpje. Tu ſroſuňichu, kajfa bě to radoſež we wutrobje knježym Marije, jako jeje hubje ſanoſchowac̄tej: „Moja duſča poſběhnje teho ſkriptu a mój duch ſo wjeſzeli w Bohu mojim ſbóžniku!” W ſich wutrobach tam bu ſbóžnik ſ nowa narodzeny. A prěnjenemu rasej ſwječzachu tež hody tať, kaž to býz dyrbí!

Tutu ſymu wróci ſo tež Podhajſkowa žona domoj. Bě ju w liscze wo to proſyl, a wona pſchidže, pſchidže woprawdže! Podhajſki njewidžeſche, ſchto by iej ſa to dobreho činił, tať wjeſeſh býſche! Wonam ſama pſakasche a njemóžeſche ſapſchijecž, ſo by ſa žonu wopilza hiſchče tajke ſbože na ſemi býz mohlo.

Namaka muža tať pořadneho, kajkiž to prjedy njebě ženje był. Tačo vě ſo ſ nim woženila, bě dže hido wopilz. Pſchichodna macž bě jej dobra, džecži běchu ſtrowe a ſube, khežla cžiſta, a ſomorka ſa ſymu derje ſastarana. Podhajſkez ſaſkužachu ſebi ſwój khleb. Wonam ſchimyku tež hiſchče něſchtu ſchěknaſow wot ſwojeje niſdy ſobu, ſaplaži rad, hdzej bě hiſchče něſkaki doč, naſkupi ſa pſchichodnu macž, ſa džecži a ſa muža draſtu; ſama bě ſ draſtu derje ſastarana. Potom naſkupi nadobu ſa ſučinju. Tač pěknje bě tam to nětfle! A ſchtož to najlěpsche bě, wonam ſchimyku ſ pýtazej wutrobu. Hdyz ſchtož Bože ſlowo rad ſklyſchesche, bě to wona. Wonam několyc̄ doſeže ſe w tutym, haj, pſchidže dale w tutym hacž někviſi. Œw, bě dže iej to tať lóžko, do Boha wěrič a jeho ſyna Jeſužka Khrystuſha lubowacž, kotrež bě tajke wulke pſchemenjenie w jeje ſwěcenju dokonjal. A jačo bě luboſež Božu na ſwojej wutrobie ſacžula, njemjelcjeſche wo tym. Mějeſche pſchihuſných, pſcheczelných, wujow. Niedželu bě jeje ſtvička hórky poſna a Method dyrbjeſche jím cžitacž. Methoda tež hórky poſchachu, ſo by do toho abo tamneho doma pſchischoł.

„Methodo!” rjekn ſas ſamko, „mi ſo ſda, ſo kſtož ſapocžinaju ſo hromadžecž. Tehdy tam w ſeſku th prajesche, ſo dyrbí to naſcha ſyia wjeſh ſo tať ſhromadžowacž a modleſte ſhromadžiſny wotniwacž a ſo dyrbjachmoj mój to ſ tym ſapočecž. To wěſcze ſ tomu dónidže!”

„Ledy, ſamko! Wrota ſu cžejne a puež je wuſki, kiz ſ ſwěcenju wjedze, a mało je jich, kiz jón namakaju. To pak niežo njewadži. Mój poſakujemoj ludžom tutón puež, a nočyſli nichtón ſa ſkriptu Jeſužkom khodžieſ, wón praji: „Pój th ſa minu!” Mój budžemoj ſa nim khodžieſ, niz wěrno?”

„Haj, Methodo! A jónu budžemoj pſchi nim!”

Wjehdne dny wožachu nětkole Ondražikez drjewo ſa Methodowu khěžu, w naſeču dyrbjeſche ſo ſ twarjenjom ſapocžecž. Kelfož jenož móžno, pſchihotowac̄, ſo by potom wſchó dohotované bylo. Hórká bě wotnoſhena, zjhelow mějſeſhe doſež, tež famjenjow ſa ſaloži. Schęzepiel ſa tſechu tež pſchivožowachu, tež

hdyž mějachu khwile, a skladzehu jón pola Ondražikez. Do leža běchu tež po kuloje drjivo dojeli, s tuteho wuhotowa ſebi Method, hdyž mějachet to kuf khwile, ſoliki, chyjsche zjle ſwoje wobſedzeňtvo s plótom wobdarac̄.

Tu dóndže njejabžy l Ondražikezom ſrudžaza powjescz. Tich džotka Hana píhaſche, ſo je jej muž na woczi ſhoril a ſo je lekar porucžil, ſo dyrbí ſo hnydom domoj wróczic̄, nochze-li wozlepic̄. Tuž dyrbja ſo to na domojpuež podac̄, kaž bórsh muž i khorownje. To bě ſrudžaza powěscz. Kaž eježko by jim to předn pschi tym bylo! Nětkole pač, hdyž ſo to móžachu modliež, džachu jenož: „Domérny ſo Bohu! Hdyž won to dopuscheži dyrbimy jo ſnjeſez!“

Ssamžny thdžen, jało pola Petraschez wſchitko ſe kwaſhej pschihotowachu, na lotruž běchu tež ſwucženeho waschnja dla

Ondražikez pscheprózyli, tutón thdžen runje wróczischtaj ſo thory pschichodny ſyn a džotka, kofraž bě po puczu tež ſhorila, domoj. Dorfa njemóžetke družka býz, mějachu domach wjazj hac̄ doſež ežiniež. Njebyli Method býl, njebychu do zyla do ežiniež móhli a njebychu ſebi ſnikim radžiež móhli.

Džotka Hana džiwasche ſo, ſchto je to starschim tač l pomozh. Tuž powjedachu jej Dorfa a macz, haj ſamo nan, kaſkeho wotročla je jim Boh do domu pofík. Tež Jofef, jeje muž ſo džiwasche temu, prajesche pač tež: „Tež hloſ je mi tač ſnaty, jako bých jón hižo ras něhdže ſkyſchal!“

„Schto wě, hac̄ ſo to hižo ras ſetkaſi njeſtaſi. My nje wěni, ani, ſ woikal je ſem. Wo ſebi ženje njerězji, ale ſ teho, ſhotož rězji, ſpōſnajemy, ſo je daloko po ſwěcze woſolo pobyl.“

(Pofræzowanje.)

Njedželu popoſdnjo.

Kaž to bě tehdh w rjanych lětach džecžatſtwa, datovo ſajſhlych, na to ſebi myſlu dženža njedželu popoſdnjo, hdyž tač ſam tu ſym w ſwojej jſtvičzjy, kaž bě to tehdh njedželu popoſdnjo! Řjenje bě! A ſlepje tež hac̄ nětkole! Šlepje, njemyſlu to na hospodařtvo, na pjenjeſy, na politiku, ně na to niz, myſlu pač na to, kaž to pola naž domach bě a kaž to do zyla bě w tym ſchtož na božinu, pobožnoſc̄, domjazu nutrnoſc̄ a ſemſchikhodženje a njedželu do zyla naſtupa!. A w tym bě ſlepje! Abo niz? Praj ně, moj luby starý herbski nano, moja luba ſtara herbska macz, prai ně, jeli ſo móžesč! Wěm, ſo ſo mnú prajisch: ſlepje bě w tuthm!

Njedžela! Ženu kaž druhu khodžeschtaj starschej ſemſchi, nan kóždu njedželu, macz wotměnjesche ſo ſ holzu. A hac̄ doſhi tež tón pucz, khodžili ſym jón pschezo rad, tež pschi deſchczu a ſněſh, pschi wětriſe a ſlónzu! Wěm, kaž ras ſ nanom ſepeje měrjachmoj. A potom býchmy domoj pschihchli. To prěnje, ſchtož by nan ežini, by bylo, ſo by „Pomhaj Boh“ ežital. Byli runje tež „Misioniſki Poſol“ ſobu pschihchol — nan noschesche ſa zylu wjeſ ſobu, — býchmy my dženži do wýh běžale a jón do domow roſnoschowale. Macz by mjes tym wobjed dohotowala a ſ holzu ſtot wobſtarala. Potom býchmy wobjedowali, njedželu wěſo „njedželski wobjed“. Žene pač bě njedželu kaž wſchēdne dny to ſame pschi wobjedze: ſpěvachym ſhromadne blidowe paczerje l blidu a wot blida!

A potom bě tu lubo njeſtelu-popoſdnjo! Nan waſa předařſte knihi a hdyž ſo ſa blido, ſtaji ſebi na woczi — njewidžesche wjazj tač derje doſež — a ežitasche nam předowranje abo tola modlitwu. Macz by pschi tym pschi woknje na konopeji ſedžala a ſwojimai hevak ſenje ſpróznymaj rukomaj wotpočowac̄ daſa. Byli tu ta domjaza nutrnoſc̄ ſkonečena byla, by ſa „njedželskim“ abo „misioniſkim“ ſopjenkom pschimala a ežitala; tež „Sserbske No-

winy“ běchu tehdh hižo pola naž domach a ſchtož njeby ſobotu khwile měl, by je njedželu popoſdnjo ežital.

So njeſapomnju: Byli nan ras ſněkajeje pschicžiny domach wofſtač, ſnadž ſo by jeho noha bolala, na lotruž kuf cjer- pjeſche, wosbeſje požlednje ſeta, by dopoſdnja ſ tými, kaž hevak domach běchu, nutrnoſc̄ ſ předařſlimi knihemi džeržal. Macz by to tež hižo dopoſdnja tač ežinila, byli pschi jeje njedželskim wobſtaranju w kuchini a hródzi někaſ l tomu dôſchla; njebyli to, by to ſkomđene w ſhromadnej nutrnoſc̄ abo ſama ſačo wu- runala.

A hdyž my dženži tehdh hiſcheze njedopóſnachmy, kaž rjane a pěkne a wobſbožaze je tajke njedželu popoſdnjo domach w starschisskim domje tam w naſchej cízhej herbskej wjeſzjy, nětkole to dopoſnatumy a ſe želenjom ſpominamy na to, ſo je to wſchonimo, pschesahe nimo, kaž tež lubaj starschej pschesahe woteňdžeschtaj ſ tuteje ežaſnoſc̄ze. Kaž dženži ſu, — a my běchmy tež jenož dženži! — býchmy ſebi tež my dyž a dyž won ſčadaſe ſ cízchinh doma a dwora do towarzchow a towarzchlow l wjeſelenju — a ujepořeňſchuju! — l harowanju. A býchmy tež druhdy woteňz móhle, niz pschezo, ale pschezo haſle potom, hdyž býchmy najprjedn ſobu nutrnoſc̄ džeržale.

Schto bých dženža ſa to daſ, býchli móhli hiſcheze jako dženžo tajke njedželupopoſdnja měč a dowužiwač ſ starschisskim domje! Ale dawno nimo! Nimo to rjane, nimo tutón ežaſ, hdyž lepje bě! So bých to mlodžinje, dženžom naſcheho ežaſha doprajiež, do wipowjedac̄, doſhwalic̄ móhle, kaž rjenje to bě, a ſchto paruja, jeli ſo to nimaja, njepytaja, ſebi njewaža! A njeſbudžmy a nje mylm̄ ſo: Na dženžoch a mlodžinje to w naſchim ežaſu jenož njeſce, ſo je to hinač, ale tež na — starschich! So býchmu tola naſchi starschim tač ſobu ſo mnú wróczoschli do ſańdženych lět a wopominali, ſchto tam mějachu tež wosbeſje w starschisskim domje njedželu popoſdnjo! A ſo bých ſ zykej starschisskej luboſcžu a staroſcžu wſcho ežinili, ſo bých ſ dženži měle wſcho dobre, to najlepſche, a mjes tutym tež njedžele, kofrež ſu woprawdze to, ſchtož chzedža býz: njedžele! A hdyž dženži, mlodžina, to nochze — kaž to mlodžina je — zjle ſrošmic̄ a ſapſchijec̄ a ſobu ežiniež, ſo býchmu tola pschi tym wofſtač a na tym wobſtarala. Dženži a mlodžina ſo jím ſa to hiſcheze džakuje předn abo poſdžiſho! —

Njedželu popoſdnjo! Kaž rjenje, kaž ežicho to bě. Potom nan ſebi kuf drěmny, a tež macz! My běchmy w dworje abo na ſahrodze. A potom běchmy ſačo wſchitzu hromadze pschi ſchalzy njedželskeho ſhoseja. A tač pschiindže wjeſor a ſačo běchmy měli rjani njedželu!

Njedželu popoſdnjo. Něſchto wosbebité bě tež, hdyž ſo nan abo macz hotowaschtej abo tež wobaj, džeda a wovku wopytac̄ w njedalojej wjeſzjy. Něchtón by pschezo ſměl ſobu hiež. A pola džeda a wovku ſam bě to rjenje. A ežehodla? Dokelž tež tam tač bě, kaž domach njedželu popoſdnjo. Věchtaj tola džed a wovku ſprawnaj, wernaj herbskaj ſkheſczanaj, kofrymajz bě njedžela ſwjetath džen, Boži džen a jón Bohu a ſebi a druhim ſa tajki wuhotowachu a ſwjetzachu. A wjeſor, hdyž ſo ežmicežkaſche, džehmy ſačo domoj. Kaž bě to rjenje pschi ſwjetocžnej njedželskej cízchinnje, kofraž ſo ſ ežmicežku lěhaſche na plódne herbske hona! A hdyž l tomu mězacz ſ hweſdžicžkami ſo l nam dele pozměwko- wach! A potom běchmy dom! Š wjetſcha naž witasche hižo ſwěza psches wokna, hdyž do dwora ſtupičmy. Běchmy drje ſo ſačo kuf ſkomđili pola džeda a wotwki! —

Doho to nětł njetrajesche, a nózna cízchina knježesche we dworje a domje!

Ow, ſvožowne ežaſy to! A ſvožowne džecžaze ſeta! Kaž

tórne to džeczo, kotrež je njevnužije takle se staršimaj nanajrjeňscho! Kaf sjeba ſo wone wo bohatſtwa, wulke ſa čaſz živjenja!

Njedželu popołdnjo! Sswjedž jo, wuzitwaj jo, młodžina ty, džeczo ty! A, nano a maczi, ty ſo staraj, ſo býču to džeczi moħke a wój ſobu!

Zyrkej a ſtat.

Bo ſužizy čzaha nětke ſwobodnoſmyšleny rěčnik wokoło, kotrež pod heſkem: „Heraus aus der Kirche!” pſchednoschki džerži. Strózimy ſo teho? Čzaſz a lud da ſam na to wotmołwu, a ſda ſo, ſo bý to nětkole hido něſchtó ſi tuteje wotmołwy blyſtceč ſo. Lipſl je ia ſemja, na kotrež ſo wožebje horzo wojuje pſche- ežiwo zyrfki a pak tež ſa zyrkej. Runje wot tam ſo piſa, ſo bě 1920 ſkoro poſožza džeczi ſi ludowych ſchulow ſa moralne ro- wucžowanje ſamolwjenych, wopuſtežiwoſchi nabožne roswucžo- wanje. A něk jutry 1923, hacž runje ſu jara ſa moralne ro- wucžowanje wabili, je ſa tuto ſe 4963 džeczi jenož 1396 ſamol- wjenych, ſa nabožinu pač 3271 džeczi, wo 296 džeczoch njebě hi- ſchecze ſhonicz, ſchto czinja: — Tute a tež druhe wobliczenja ſhwedeža ſa to, ſo wjetſchina starſich w Sakſkej ſebi nabožne wu- ſublanje džeczi pſcheje.

Prěni ſchesczijenjo.

Prěni ſchesczijenjo njemějachu ſo tak derje kaž my. My na pſchiklad ſo njedželu ſwoju najlepſchu draſtu woblečzem a dany wježelemu ſwonjenju ſi wěže ſaklinczecz, a potom pſchi- ſhadzeja wježni ludzo w dołhich pižanych rjadach po pólnych pu- czach a na drohach, a ſpěw ſemſcherjow klineži mózne ſi wotewrje- nych zyrfwiných durjow do wjeski, ſo je to radoſez poſluchacž. Tak to něhdyn njeběſče. Póhanszny khežorojo a jich bohotojo ſchesczijanow na wiché mózne waſchnje poſlóčowachu a pſchesczehachu. Pſchetož woni wěrnoſcz njeſubowachu a mějachu strach wo ſwoje póhanske temple, a nočznychu, ſo bý trapjeny lud ſi ſpóſnaczu pſchi- ſchoł. Tu ſo ſta, ſchtož bě Jeſuž ſwojim wucžobnikam tak husto do předka prají: „Woni budža waž pſchesczehacž a podacž do ža- koſcze a budža waž moricž, a budzecze hidženi mojeho mjenia dla wot wſchitlích ludži.” — Ale ſchesczijenjo tež wjedžachu, ſo běſche woni prají: „Obóžni ſeže wój, hdyž waž ludzo prawdoſcze dla pſchesczehaju; tehodla budzecze wježeli a ſradujeze ſo.” Tuž ſo woni tež w pſchesczehanjach wopofasowachu kaž ſlotu w ſchrejeteſlej pjez̄y. Woheni njeſamóže ſlotu ſnicžiež, ale jo wot ſplawa cžiſci, ſo ſo hiſchecze rjeñſho blyſtceži.

Pſchede wſhem pač hidžachu wýhozy póhanského ſwěta ſhwjate ſhromadžisny ſchesczijanow. Woni roſſchérjachu wo nich wſchelake ſte prajenja a pſchiflodenja. Pſchetož jich cžiche bój- ſte ſhwjenje wosta ſhwětnje ſmyſlenym potajne a běſche jim wu- ſměch a ſi pohóřſchkom. Tehodla woni ſhromadžisny ſchesczijanow tajnje wuſlédžowachu, dawachu je woſakam wobſtupacž a husto wſchitlích ſurowje moricž abo ſjawne ſpalicž a wotprawicž. — Tola ſchesczijenjo ežim nutriňſho hromadu džeržachu a tak derje wiché strachi kaž tež cžaſne ſubla bratrowſzy mjes ſobu dželachu. A njeſmědžichu ſo w člowiſtich bydlenjach na wžach a w městach ſhromadžowacž, dha ſchadžowachu ſo w podſemíſtich proſdnjenižach a ſežach a ſhvalachu Boža.

F.

S blifka a ſ dalofa.

W Drježdjanach bě w thđenju po Misericordias Domini „thđen ſmotskowneho mižionſtwa”. Wobdzeliſlo je ſo na tu-

wch wuhotowanjach jara wjele a wuspěcha je tež wjele bylo. Škowna ſhromadžisna wotmě ſo wutoru, 17. haprleje, w ſali wuſtawu diakonizow. Š roſprawu w džele ſańdženeho lěta bě blyſtcež, ſo je ſmotskowne mižionſtvo ſa ſakſku na 67 millionow hrivnow pomoznych pjenjes roſdželiſlo na wſchě te pomozne wuſtawu a ſkutki ſchesczanskeje luboſeže w Sakſkej; wulka iběrka ſi wotpomhanju niſy ſmotskowneho mižionſtwa je hacž dotal wu- njeſka na 27 millionow hrivnow. — Pſchi tutych liczbach a pſchi wulkej niſy, kotrež je mjes tymi najhubjeňſchimi w kraju, dyc- biſch ſo prafſtcež, kelfo ſy ty to ſi tomu ſobu daril abo kelfo niž, a ſchto ſmy ſi wotpomhanju tuteje niſy czinili a ſchto niž. — Kollektu poſutneho dnja je lětža wuſjeſla 2 800 000 hrivnow. Tutón pjenjes ſo roſdželi, kaž je nanuſniſho a nôže wjele niſy polóžicž, wſchitku wěſo ſi molom niž. — Škowny pſchednoschki jednaſche wo tym wažnym, wožebje nětke wažnym prafſchenju: „Smotskowne mižionſtvo a ſjawne ſpomožeſtvo (Wohlfahrts- pflege)”. Dopoſaſa ſo, ſo je ſpomožeſtvo pſches ſmotskowne mižionſtvo wo wjele starsche hacž to pſches ſtat; to ſo žada, ſo býchtej ſtat a ſmotskowne mižionſtvo tuto ſpomožne dželo do- konjaſej w pſchessjednoſeži a hromadže. — W zyrfki ſswj. Ma- rije (Frauenkirche) bě ſhwjatočny ſhwjedžen ſmotskowneho mižion- ſtwa. Krajinu biffop ſhmels předovasche wo ſlowje: „Zaſo Jeſuž tych lidzi wuſlada, běſche jemu žel tych ſamych”. Žena wječzorna ſhromadžisna poſkiczi pſchednoschki Barlinskeho mižion- ſkeho direktora D. Füllkruga, kotrež wažny a ſajimaw pſcheklad poda wo „75 lětach ſkowneho wubjerka ſmotskowneho mižionſtwa”. — Nimo toho, ſchtož je tu naſpominjene, ſo hiſchecze mnoho dru- heho ſi džela a wodžele ſmotskowneho mižionſtwa poſkiczi, kaž na pſchiklad ſi najnowſcheho wotdžela ſmotskowneho mižionſtwa, ſi teho t. m. „mižionſtwa poſzaunow”. — Tež wſchelake druhe pobožne wotdžele ſmotskowneho mižionſtwa wotměchu w tutych dnjach ſwoje ſhromadžisny, tak na pſchiklad „Evangelſki ſwjaſt novinařtwa ſa ſakſku“, „Evangelſki ſwjaſt ſa žonsku młodžinu“ a druhe. — Šmotskowne mižionſtvo bě ſwoje wójska ſwoala na hromadu, a wono ſo ſjewi, ſo ſu tu mnoho poſtupowazych, do předka cžerja- zych mozow pſchi džele; bu widomne, kaf ſo tu na tym džela, ſo bý ſo zyſe ſirjenje luda ſi mozami evangeliona najelnilo. Tuž ſchtož chýl to naſdala ſtacž? Wſchitzny ſobu do džela! Šchtož ſchec- ſzan je, do zyſla hinač njemóže, hacž tak abo hinač ſobu dželacž.

W Czornym Kołmzu njeſměje, kaž bě tu thđenja ſmyſnje pižane, Hrodženčanski farař ale ſ. farař P. Mróſak-Netlicžanski ſhwjedženske Bože ſlužby ſwonkowneho mižionſtwa: w 8 hodž- ſer bſku, ½10 hodž. němſku a 11 ſa džeczi.

Víſtowanje: M. w L. ſa Rogate (abo Bože ſpicze). — W. we W. ſa Exaudi.

Biblija — cžaſ — člowjek.

19. thđen, wot 6. meje hacž do 12. meje.
6. Rogate: Mat. 6, 9—13 — ſh. 312 — Rom. 13, 8—14.
7. pónđela: 1. Tim. 2, 1—3 — ſh. 540 — Rom. 14, 1—9.
8. wutora: Pſ. 104, 27—35 — ſh. 382 — Rom. 14, 10—23.
9. hrjeda: Jan. 16, 23—33 — ſh. 313 — Rom. 15, 1—23.
10. Bože ſpicze: Zap. ſf. 1, 1—11 — ſh. 119 — Rom. 15, 24—33
11. pјatk: Pſ. 110 — ſh. 124 — Rom. 16, 1—16.
12. ſobotu: Jan. 17, 11—17 — ſh. 125 — Rom. 16, 17—27.

Samolwity redaktor: farař Wyrgač w Nožacjizach.

Cžiſcež ſsmolerjez knihicžſhczeřnje a knihařnje,
ſap. družtvo ſi wobmij. rukowanjom w Budyschinje.